DLA Piper Denmark
Advokatpartnerselskab
Rådhuspladsen 4
1550 København V

Tlf. +45 33 34 00 00
Fax +45 33 34 00 01
CVR 35 20 93 52
denmark@dlapiper.com
www.dlapiper.com

NOTAT

Regulering af fortrinsret ved øboeres benyttelse af ø-færgerne

11. juni 2020

J.nr. 345823-LSL

Christian Benedictsen-Nislev

Advokat

Vi er blevet bedt om at udarbejde et notat til brug for Færgesekretariatet og dets medlemskommuner ved vurderingen af, hvorvidt og i hvilket omfang øboere kan tildeles fortrinsret til at benytte ø-færgerne.

Notatet giver en generel oversigt over relevante på regler området, men anvendelse af notatets indhold i konkrete sammenhænge bør kun ske i forbindelse med behørig rådgivning. Det anbefales, at fortrinsret for øboere ved benyttelsen af ø-færgerne kun indføres efter rådføring med Færgesekretariatet og dets rådgivere.

<u>Opsummering om fortrinsret og forskelsbehandling</u>
Der vil som udgangspunkt være tale om retsstridig forskelsbehandling på baggrund af bopæl, såfremt borgere med bopæl på en ø stilles bedre end andre borgere eller udenlandske (EU/ikke-EU) borgere. Dette gælder også ved benyttelse af de kommunale ø-færger samt faciliteterne i forbindelse med færgeoverfarten.

Forskelsbehandlingen vil dog efter omstændighederne være i overensstemmelse med lovgivningen, såfremt den forfølger et relevant og objektivt hensyn samt er proportionel hermed. I undtagelsestilfælde vil fortrinsret for øboere derfor kunne indføres. Det kan efter omstændighederne f.eks. gælde forhold, hvor der er et særligt hensyn at tage til pendlende øboere, herunder i lyset af den nedsatte kapacitet på færgeruterne som følge af COVID-19. Det kan også gælde ved andre særlige hensyn, f.eks. hensynet til at kunne få leveret nødvendige produkter, services og ydelser til øen, såsom forsyning, lægebesøg, politi, fødevarer, vedligeholdelse osv.

Samme regler gælder som udgangspunkt for så vidt angår forskelsbehandling mht. pris for færgebilletter. Dog kan det efter omstændigheder være tilladt, at give indbyggerne i en kommune rabat på billetpriser mv., som giver adgang til faciliteter, der bliver drevet og finansieret af kommunen.

DLA Piper Denmark Advokatpartnerselskab (CVR-nummer 35 20 93 52) er en del af det globale advokatfirma DLA Piper, der opererer via flere særskilte juridiske enheder. Vores kontorer i Danmark ligger på Rådhuspladsen 4, 1550 København V, og DOKK1, Hack Kampmanns Plads 2, Niveau 3, 8000 Aarhus C.

På www.dlapiper.com findes en liste over kontorer og firmaoplysninger

Hovedtelefonnummer i Danmark:
+45 33 34 00 00

Medlemskommunerne anbefales at regulere området med varsomhed, herunder ved at sikre den nødvendige fleksibilitet og smidighed i reglerne, således at de relevante reelle hensyn kan varetages på en fornuftig måde i overensstemmelse med god forvaltningsskik. Hvis der kan findes en praktisk løsning, som opnår det samme formål som fortrinsret (f.eks. et booking-system for pendlende øboere), så vil det være at foretrække fremfor at indføre fortrinsret.

Reguleringen i dansk ret

Færgesekretariatets medlemskommuner varetager færgedriften, som er et kommunalt anliggende. Det er derfor op til kommunerne at fastlægge reglerne for driften i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Som kommunalt anliggende er færgedriften omfattet af forvaltningsloven og principperne om god forvaltningsskik, herunder lighedsgrundsætningen og proportionalitetsprincippet. Efter omstændighederne vil det kunne være acceptabelt at forskelsbehandle øboere på baggrund af bopæl ud fra reelle hensyn.

Også forskelsbehandling til fordel for essentielle funktioner, herunder produkter, services og ydelser såsom forsyning, lægebesøg, politi, fødevarer, vedligeholdelse mv. vil efter omstændighederne kunne retfærdiggøres ud fra en proportionalitetsbetragtning.

Der kan være forskel på vurderingen af lovligheden i forhold til de enkelte kommuner og øer afhængig af de hensyn, der søges varetaget, samt andre relevante omstændigheder. Begrundes fortrinsretten i hensynet til pendlende øboere vil eks. antallet af pendlende øboere og overfartstiden have betydning for den samlede vurdering af hensynet karakter og relevans.

Hverken tilskudsordningen vedr. kommuner med mindre øer (landevejsprincippet), færgefartsloven eller færgefartsbekendtgørelsen indeholder et direkte forbud mod forskelsbehandling af passagerer på grund af bopæl. Der lader derudover ikke til at være anden relevant dansk lovgivning, som konkret regulerer spørgsmålet om forskelsbehandling ved færgetransport.

Reguleringen i EU-retten og international ret

EU-Forordning nr. 1177/2010 om passagerers rettigheder ved sørejser og rejser på indre vandveje (2012) fastsætter et forbud mod diskrimination af borgere med baggrund i borgerens nationalitet eller bopæl, med mindre der er tale om sociale rabatordninger (art. 4). Forordningen gælder dog ikke for skibe, hvis besætning med ansvar for skibets drift udgøres af højst tre personer (art. 2, stk. 2). Der

gælder derudover en række andre undtagelser, og adskillige af medlemskommunernes færger vil derfor ikke være omfattet af forordningen.

Derudover er medlemskommunerne underlagt de generelle principper om diskrimination under EU Traktaten (TEUF) samt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), der er inkorporeret i dansk lov. TEUF indeholder et generelt forbud mod diskrimination i art. 18. Derudover kan forskelsbehandling mellem danske og udenlandske EU-borgere på baggrund af bopæl være i strid med EU-reglerne om fri bevægelighed, selvom der kan tænkes særlige hensyn, som ikke kan opfyldes på anden vis i praksis, som kan retfærdiggøre forskelsbehandling.

Under EMRK art. 14 udgør bopælskrav ulovlig forskelsbehandling men kan være sagligt begrundet f.eks. i hensynet til de øboere, der skal pendle til fastlandet. Der gælder i den forbindelse samme proportionalitetsvurdering som nævnt ovenfor.

Art. 14 forbyder dog kun forskelsbehandling mellem sammenlignelige situationer. I lyset heraf kan der argumenteres for, at der ikke vil foreligge ulovlig forskelsbehandling mellem pendlende øboere og besøgende/turister, idet grundlaget/interessen for disse to gruppers anvendelse af færgerne ikke er identiske (hhv. pendling og turisme).

København, den 11. juni 2020

Christian Benedictsen-Nislev
Partner, Advokat (H)